

Frelse

Jesus Kristus som frelseren

Den kristne provokation

1. Ca år 100: En romersk statholder, *Plinius den Yngre* indberetter til kejser *Trajan*, hvordan han skrider ind overfor de kristne og ”deres slette og overspændte overtro” på en Kristus, som de synger hymner til som til en Gud.
2. Den hånlige grafitti over en ung kristen, *Alexamenos* med indskriften: ”Alexamenos dyrker sin Gud”.

- Kristne nægtede kejserdyrkelsen og deltagelse i statskulten
- Kristendommen - en provokation mod den jødiske monoteisme.
- De kristnes påstand: Gud æres kun ret, når Jesus Kristus er med. For kun i dette ene menneske kan alle andre mennesker finde deres Gud, deres skaber og forløser.
- For Det Nye Testaments forfattere er det en selvfølge, at Kristus-dyrkelse er gudsdyrkelse.

I Kirkens tro

Paulus i 1. Korinterbrev kap. 15, 3-5:

Jeg overleverede jer nemlig først og fremmest, hvad jeg også selv har modtaget: at Kristus døde for vore synder efter Skrifterne, v4 at han blev begravet, at han opstod på den tredje dag efter Skrifterne, v5 og at han blev set af Kefas og dernæst af de tolv.

Den apostolske trosbekendelse:

Vi tror på Jesus Kristus, hans enbårne Søn, vor Herre, som er undfanget ved Helligånden, født af Jomfru Maria, pint under Pontius Pilatus, korsfæstet, død og begravet, nedfaret til dødsriget, på tredje dag opstanden fra de døde, opfaret til himmels, siddende ved Gud Faders, den Almægtiges, højre hånd, hvorfra han skal komme at dømme levende og døde.

Den nikænske bekendelse (325/381)

Vi tror på én Herre, Jesus Kristus, Guds enbårne Søn, som er født af Faderen før alle tider, Gud af Gud, lys af lys, sand Gud af sand Gud, født, ikke skabt, af samme væsen som Faderen, ved hvem alt er skabt, som for os mennesker og for vor frelse steg ned fra himlene og blev kød ved Helligånden af Jomfru Maria og blev menneske, som også blev korsfæstet for os under Pontius Pilatus, blev pint og begravet og opstod på tredje dagen ifølge skrifterne og opfor til himmels, sidder ved Faderens højre hånd og skal komme igen i herlighed for at dømme levende og døde, og der skal ikke være ende på hans rige.

Den athanasianske Trosbekendelse (435)

Vi tror og bekender, at vor Herre Jesus Kristus, Guds Søn, er Gud og menneske, Gud, født af Faderens væsen før tiderne, og menneske, født af moderens væsen i tiden, fuldkommen Gud, fuldkomment menneske, bestående af en fornuftig sjæl og menneskeligt kød, Faderen lig efter sin guddommelige natur, ringere end Faderen efter sin menneskelige.

II Den historiske Jesus

- Det særlige ved kristendommen er, at den bygger på historiske begivenheder, på en historisk skikkelse, Jesus fra Nazareth
- I denne person er ifølge den urkristne tro Gud selv kommet til syne i denne vor verden
- Det kristne budskab spørger tilbage til Jesu forkyndelse og liv. Det gør en afklaring af den historiske Jesus, hans liv og forkyndelse nødvendig.

Hvad ved vi så om den historiske Jesus?

1. Født i slutningen af Herodes I's regeringstid. Rabbinsk dannelse
2. Med i kredsen omkring Johannes Døberen, døbt med omvendelsens dåb
3. Træder frem med sit eget budskab efter Døberens fængsling:
 - Satan er besejret, det onde er overvundet,
 - Mennesker bliver helbredt, dæmoner flygter
 - Guds rige bryder frem og er en nærværende kraft
4. Jesus var helbreder og dæmonuddriver – tegn på Guds herredømme
5. Jesus var lærer – opgør med udlægningen af loven og insisterede på Guds oprindelige vilje
6. Jesus var digter – lignelserne var udtryk for Guds nærvær
7. Jesus var profet – Gud vil komme til magten i et paradoksalt kongerige, de fattige skal fyldes af en verdensovervidnende salighed, jævne mennesker skal være jordens salt og verdens lys.
8. Jesus provokerer den politiske elite ved sit indtog i Jerusalem: Ville han gøre sig til Messias?
9. Under påskefestens forhør overbevises Jesus om, at Gud vil fremkalde en afgørende vending gennem ham. Hans totale overgivelse var ét med en overbevisning om at tale og handle på Guds vegne.
10. Han henrettes som politik oprører en aprildag o. år 30.

Opstandelsen

1. Historisk: Jesus blev korsfæstet – en lille menigheds entusiastiske bekendelse: "Han er opstanden!" "Vi har set ham!"
2. Med opstandelsens erfaring stod Jesu kors i et nyt lys: Han døde for os".
3. I opstandelsens lys erfarer menigheden: Det var Guds vilje, der skete i Jesu liv og død.

Nåde være med jer og fred fra Gud, vor Fader, og Herren Jesus Kristus, som gav sig selv hen for vore synder for at rive os ud af den nuværende onde verden, efter Guds, vor Faders, vilje! Gal 1,3-4)

Han gav afkald, tog en tjeners skikkelse på og blev mennesker lig; og da han var trådt frem som et menneske, ydmygede han sig og blev lydig indtil døden, ja, døden på et kors. Derfor har Gud højt ophøjet ham og skænket ham navnet over alle navne. (Fil 2,7-9)

Højhedstitler

De gammeltestamentlige titler omtolkes, når de anvendes på Jesus:

Messias (=Christos). Jesus er den, der forkynnder og bringer Guds rige ved at udfri Israel og alle troende fra syndens magt. Hvor Messias-titlen ikke blev forstået stivnede ”Kristus” til et egenavn.

Kyrios (=Herre) var jumiddelbart forståelig: Verdens frelser og befier. Paulus: Jesus er herre (1 Kor 12,3; Fil 2,11)

Søn udtrykker Jesu evige samhørighed med Gud selv. Johannesevangeliet identificerer Jesus med **Logos** (= Ordet), som i begyndelsen var hos Gud.

Paulus

- Gennemgående i Paulus’ breve er, at Gud i sit væsen er frelser
- Guds frelse er nærværende i mennesket Jesus
- Ingen steder hos Paulus kaldes Jesus ”Gud”, men det er Gud, der bliver tilgængelig i Kristus.
- Kristus er den *eneste* frelsesvej. Han er *alles* redning. *Eller er Gud måske kun jødernes Gud og ikke også hedningernes? Jo, også hedningernes, så sandt som Gud er én (Rom 3,29)*

III Udviklingen i læren om Kristus

a) Oldkirken

År 100-200 er præget af *forsvaret* for kristendommen: Kristus er Guds ord, og som i sit liv talte Ordet til mennesker.

I Kristus kan mennesker se svaret på deres søgen efter det sande liv.

Kristus er den, der fører alting tilbage til Gud.

- 200-300. Kirkens lære om Kristus udformes i kampen mod *gnosticismen* (*gnosis* = erkendelse) – en lære om at verdens forløses fra ondskabens magt ved en forløseskikkelse (Kristus) i en menneskelignende skikkelse.
- 300-500. Teologisk strid om, hvordan forholdet mellem Gud og Kristus skal forstås. Kirkens lære om Kristus fastlægges i en række bekendelser. (Den nikænske, den apostolske mv.)

Frelseslære:

Alt er skabt ved Kristus (Ordet), og mennesket er skabt til at få del i den guddommelige udødelighed, hvis det lever op til den Kristus-lighed, det er skabt til. Men mennesket falder i synd og udleverer sig til djævelens, ondskabens og dødens magt. Det kan kun reddes ved at Gud går ind i menneskers verden som Kristus selv. Derved tager Kristus synden på sig betaler for den og skænker de troende det evige liv.

Problem:

- Oldkirkens lære ville fastslå Guds nærvær i Kristus. – men resultatet bliver et Kristus-billede, der overstråler evangeliernes billede af den historiske Jesus. Jvnf. den vestlige kirkekunst og Østkirkens ikonkunst og dens asketiske skønhedsideal.
- Middelalderkirkens ophøjede Kristus bærer ikke længere menneskers nød og trang, og som synderens vej til Gud. Mennesker søger formidlere (Jomfru Maria), der forsoner mennesket med verdensdommeren.

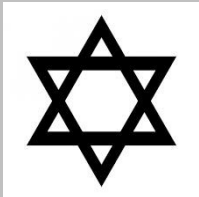
IV Reformationen*Martin Luther:*

- Kristus er sand Gud og sandt menneske
- Kristus opfylder Guds lov, dvs han er et menneske efter Guds vilje
- Kristus lever og dør ikke for sig selv, men for vores skyld
- Kristus er frelseren, fordi han opfylder loven i vort sted. Det er Guds egen kærlighed, der viser, sig i Jesu menneskelige lovopfyldelse.
- Guds væren i Kristus er en væren ”for os”. Det er, hvad korset betyder.
- I dåben udtrykker Gud sin betingelsesløse vilje till at være vor Gud. At leve på sin dåb er at være forbundet med Kristus. Frelse i troen.

Tendenser i nutidig teologi

- Udgangspunktet er menneskets misforhold til Gud.
- Gud forstås som tilværelsens enhed og helhed. Kristus er den, der forener og forsoner os med Gud igen.
- Udgangspunkt i sociale misforhold – frelse er befrielse fra den sociale undertrykkelse.
- Kristus er bærer af de fattiges kamp for et bryde ud af de ødelæggende magtstrukturer.

V Frelsesforståelse i religionerne

	Hinduisme	Buddhisme	Jødedom	Kristendom	Islam
					
Livets mål - frelse	Livets mål er udfrielsen af genfødslerne ring og forening med det guddommelige	Livets mål er at nå erkendelse af eksistensens tomhed og indgå i nirvana	Livets mål er Messias' komme og oprettelsen af Gudsriget.	Livets mål er ”Guds rige”, som både er nutid for troen og dog noget kommende	Livets mål er det evige liv i Paradis hos Allah